

ความรู้ สถานการณ์ยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของเยาวชน ในชุมชนโนนชัยตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

KNOWLEDGE, SITUATION OF DRUGS AND SELF-DEFENSE BEHAVIOR FROM DRUGS AMONG YOUTH IN NON CHAI COMMUNITY, NAI MUANG SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE

ภัทรวัต สัมฤทธิ์¹ และ ศุภลักษณ์ สุวรรณชม²

PATTARAWAT SAMRIT AND SUPALUCK SUVARNAJATA

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้และสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และ 3) เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเทศบาลนครขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 12 – 25 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องยาเสพติดโดยได้รับความรู้จากโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน สถานการณ์ด้านยาเสพติด ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่า ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน ถึงแม้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด บ่อยครั้งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ยังคงเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ในด้านการป้องกันเยาวชนในชุมชนโนนชัยให้ความสำคัญกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยมีวิธีการป้องกัน ได้แก่ 1) การเริ่มต้นจากการมีสติและยับยั้งตนเอง 2) การใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกับคนในครอบครัวและมีกิจกรรมร่วมกัน 3) การพัฒนาตนเองโดยการออกกำลังกาย 4) การเลือกคบเพื่อนที่ไม่มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติด และ 5) การเลือกเข้ากลุ่มเพื่อน ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ คือ การส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักคุณค่าของตนเอง และการให้ความสำคัญกับบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในการให้ความอบอุ่นและใกล้ชิด บุตรหลาน สำหรับชุมชนควรมีการเฝ้าระวัง การสุ่มตรวจยาเสพติดเป็นระยะ รวมทั้งการกำจัดพื้นที่เสี่ยงในชุมชน

คำสำคัญ: ความรู้เรื่องยาเสพติด; สถานการณ์ยาเสพติด; การป้องกันยาเสพติด

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

This study aimed 1) to study the knowledge and the situation with regard to drugs among youth in Non Chai community, Nai Muang sub-district, Muang district, Khon Kaen Province, 2) to study the protection of youth in Non Chai community, Muang district, Khon Kaen Province and 3) find ways to prevent and resolve drug problems in Khon Kaen Province, This study is quantitative research, data collecting from a person who are 12-25 years and live in Non Chai community, Nai Muang sub-district, Muang district, Khon Kaen Province.

The study indicated they got knowledge about drugs by teaching and advise from teacher, community leader and their parents. The situation of drugs in Non Chai Community is they say in their community was abuse by drugs. Although most children know harms and side effect of drugs, but often the offenders about drugs is still a juvenile. In the field of youth protection focus on how to protect themselves from drugs. The prevention methods include: 1) drug prevention is the best start of the consciousness. 2) spent time with the family and have always been together 3) self-developed by exercise 4) good friends as a way to protect themselves and 5) selection of a group of friends.

The recommendations from this study is to promote the appreciation of their own and to focus on the role of parents in giving their children a natural and intimate. The community should surveillance detection and get rid of drugs risk areas.

Keywords: Knowledge of Drugs; Situations of Drugs; Self-Defense Behavior

บทนำ

ปัจจุบันได้ปัญหา ยาเสพติดทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ประเทศไทยเผชิญกับปัญหา ยาเสพติดมาช้านาน สภาพปัญหาได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน จากสถิติพบว่า ผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากจะเป็นผู้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมจนไม่สามารถแก้ไขได้ เป็นปัญหาระดับชาติที่ลุกลามอย่างไม่จบสิ้น ปัจจัยที่ส่งผลให้ปัญหา ยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นซึ่งถือเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออารยธรรมของปัญหา ยาเสพติด ซึ่งหากไม่สามารถแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหา ยาเสพติดก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

ยาเสพติดได้สร้างปัญหาใหญ่และเป็นภัยคุกคามกับประชากร โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของทุกประเทศ ประเทศไทยเองก็เช่นกัน ยาเสพติดเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แม้ทุกรัฐบาลจะมีนโยบายปราบปรามและป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจัง มีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้าหรือผู้จำหน่ายแต่ปัญหา ยาเสพติดก็มิได้หมดไปจากสังคม ผลกระทบของยาเสพติดยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทย

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้กลับมาสู่ภาวะที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิต ความปลอดภัยในทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชนและสังคม รวมทั้งเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศเมื่อ ยาเสพติดได้ระบาดเข้าสู่สังคม ชุมชนปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นตามมา นอกจากนั้นยาเสพติดยังได้สร้างปัญหาความรุนแรง

และความแตกแยกในระดับครอบครัว เยาวชนจำนวนมากที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดและนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและก่อการทำความผิดต่อผู้อื่น ส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคมสุขภาพอนามัย และผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศในที่สุด (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติด, 2554)

ข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชน ระหว่างปี 2552 ถึง ปี 2557 พบว่าปัญหาของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในปี 2552 มีจำนวน 12,352 คน ปี 2553 มีจำนวน 14,695 คน ปี 2554 มี จำนวน 13,845 คน ปี 2555 มีจำนวน 14,773 คน ปี 2556 มีจำนวน 15,530 คน และปี 2557 มีจำนวน 16,679 คน สะท้อนให้เห็นว่า จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีสัดส่วนที่สูงขึ้นทุกปี (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2558) นอกจากนี้ในเรื่องการกระทำผิดแล้ว เราพบว่า อายุเฉลี่ยของเด็กและเยาวชนที่เริ่มใช้ยาเสพติด

มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยอายุน้อยลง จากระบบรายงานของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปราม กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ผู้เข้ารับการรักษาเสพติด จากกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 55,683 คน จากสถิติการเข้ารับการรักษาพบว่าผู้เข้ารับบำบัดรักษาเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 50 (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

ในช่วงหลายปีชุมชนอยู่ในสภาพที่อ่อนแอ ความเข้มแข็งที่เคยพึ่งตนเอง พึ่งพากันเองได้ลดน้อยลง ต้องพึ่งพาและหวังพึ่งปัจจัยภายนอก ความอ่อนแอของชุมชน ความไม่มีภูมิคุ้มกันของชุมชน เป็นเหตุสำคัญให้ปัญหาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในชุมชน หากพิจารณาปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ ชุมชน ปรากฏว่ามีหมู่บ้าน/ ชุมชนที่มีข่าวสารปัญหาเสพติด ในปี 2551 ประมาณ 15,000 หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งตามนโยบายของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีได้ประกาศอย่างชัดเจนที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาค

ประชาสังคม และภาคชุมชนในการแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ โดยสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคมและชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ปัญหาเสพติดและปัญหาสังคมอื่น ๆ ได้รับการแก้ไขได้โดยการเสริมปัจจัยความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านชุมชน โดยการ 1) จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสำรวจตรวจสอบผู้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ทั้งค้าและเสพ ด้วยกระบวนการประชาคมในชุมชน เป็นการคัดกรองปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนขั้นต้น 2) เสริมบทบาททำนุ ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านให้มีภารกิจในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน 3) มอบหมายหน้าที่ให้อสม. แต่ละหมู่บ้านสำรวจค้นหาผู้เสพยาเสพติด ชักชวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเข้าบำบัด และติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด 4) ฟื้นฟูอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ในการป้องกันเฝ้าระวัง ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน 5) ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทสนับสนุนกิจกรรมด้านยาเสพติด โดยให้ความสำคัญในกิจกรรมป้องกันปัญหาเสพติดการจัดกิจกรรมทางเลือกให้กับเยาวชน ฯลฯ 6) ส่งเสริมกระบวนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายระดับชุมชน เพื่อขยายความร่วมมือของหมู่บ้านไปสู่ระดับตำบล 7) เสริมสร้างแนวความคิดของชุมชนใช้การรวมกลุ่มของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด พัฒนาไปสู่การเสริมสร้างความสามัคคีและเชิดชูสถาบันหลักของชาติ ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญ การแก้ไขปัญหาโดยภาครัฐฝ่ายเดียว ไม่สามารถจัดปัญหาเสพติดให้ลดลงหรือหมดสิ้นไป จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม 2558)

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาพบว่า แนวโน้มของปัญหาเสพติดยังอยู่ในเกณฑ์สูง ความอ่อนแอของครอบครัวและชุมชนส่งผลให้ภูมิคุ้มกันทางสังคมไม่สามารถป้องกันปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครอบครัวและหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีปัญหาเสพติด รวมทั้งยังมีครอบครัวที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่อยู่เป็นจำนวนมาก ในสังคมไทยมีปัญหาอาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ปัญหาคน

วางแผนพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนและประชาชนที่เข้าร่วมในการ
ทำแผนพัฒนาชุมชนเห็นว่า ปัญหาของชุมชนที่เป็นปัญหา
เร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไขลำดับแรก คือ ปัญหายาเสพติด
และจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนเห็นว่า
ปัญหาที่ถือเป็นปัญหาของชุมชนอันดับแรก คือ ปัญหา
ยาเสพติด (สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน, 2561) ด้วยสภาพแวดล้อม
ในปัจจุบันที่มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็น
จำนวนมากก็เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการแพร่ระบาดของ
ยาเสพติดเพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เสพยาและผู้ขายมี
จำนวนปริมาณเพิ่มขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่า
มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่เยาวชน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนที่มีปัญหา ขาดความอบอุ่น
หรือเลียนแบบพฤติกรรมเสพยาตามเพื่อนด้วยความคึกคะนอง
เมื่อมีปัญหา ก็จะหันเข้ามาพึ่งพายาเสพติด และจากข้อมูล
ของสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2554 พบว่า เยาวชนยังเป็น
กลุ่มเป้าหมายสำคัญของขบวนการค้ายาเสพติด โดยเป็น
เครื่องมือในการส่งต่อและแพร่กระจายยาเสพติด

เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในช่วง
ระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า ปัญหายาเสพติดยังคงเป็นปัญหา
หลักที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนจะต้อง
ร่วมกันดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง
และต่อเนื่อง โดยเทศบาลฯ ได้มีมาตรการในการเสริมสร้าง
พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินงาน
ระดับชุมชนและหมู่บ้านให้ตระหนักถึงภัยของยาเสพติดซึ่ง
เป็นปัญหาของทุกคนในประเทศที่ต้องช่วยกันแก้ไข มีความ
สามัคคีร่วมแรงร่วมใจ ช่วยกันสร้างชุมชนและหมู่บ้านของตน
ให้เข้มแข็ง ในการเฝ้าระวังตรวจตราความสงบเรียบร้อย และ
ป้องกันการนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ (เทศบาลนคร
ขอนแก่น, 2559)

เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นประกอบด้วย 95 ชุมชน โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 4 เขต ซึ่งใน
เขต 1 มีชุมชนโนนชัย 1 โนนชัย 2 และโนนชัย 3 ซึ่งจัดเป็น
ประเภทชุมชนกึ่งเมือง ข้อมูลในปี พ.ศ. 2559 พบว่า
มีครัวเรือนจำนวน 612 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากร
2,798 คน ซึ่งหากพิจารณาเฉพาะตัวเลขจำนวนครัวเรือน
และจำนวนประชากรแล้ว ก็นับได้ว่ายังมีชุมชนขนาดใหญ่
แต่ด้วยที่ตั้งของชุมชน อันรายล้อมด้วยสถานศึกษาหลายแห่ง
มีที่ตั้งใกล้กับสถานที่ราชการและเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้เมือง
มีห้างร้าน ตลาด ร้านอาหาร และบริการ รวมถึงร้านค้าขนาดใหญ่หลายแห่ง ทำให้มีประชากรแฝงที่เข้ามาอยู่อาศัยเพื่อ
ทำงานและเรียนหนังสืออยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งในการจัดทำ

แผนพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนและประชาชนที่เข้าร่วมในการ
ทำแผนพัฒนาชุมชนเห็นว่า ปัญหาของชุมชนที่เป็นปัญหา
เร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไขลำดับแรก คือ ปัญหายาเสพติด
และจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนเห็นว่า
ปัญหาที่ถือเป็นปัญหาของชุมชนอันดับแรก คือ ปัญหา
ยาเสพติด (สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน, 2561) ด้วยสภาพแวดล้อม
ในปัจจุบันที่มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็น
จำนวนมากก็เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการแพร่ระบาดของ
ยาเสพติดเพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เสพยาและผู้ขายมี
จำนวนปริมาณเพิ่มขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่า
มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่เยาวชน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนที่มีปัญหา ขาดความอบอุ่น
หรือเลียนแบบพฤติกรรมเสพยาตามเพื่อนด้วยความคึกคะนอง
เมื่อมีปัญหา ก็จะหันเข้ามาพึ่งพายาเสพติด และจากข้อมูล
ของสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2554 พบว่า เยาวชนยังเป็น
กลุ่มเป้าหมายสำคัญของขบวนการค้ายาเสพติด โดยเป็น
เครื่องมือในการส่งต่อและแพร่กระจายยาเสพติด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเกิดคำถามว่า เยาวชนที่อาศัยอยู่
ในชุมชนโนนชัย 1 2 และ 3 มีความรู้เรื่องยาเสพติดมากน้อย
เพียงใด และรับรู้ต่อสถานการณ์เรื่องยาเสพติดในชุมชนเป็น
อย่างไร วิธีการป้องกันตนเองไม่ให้ติดยาเสพติดได้อย่างไร
และมีวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด
ในชุมชนร่วมกับผู้นำชุมชนและเทศบาลนครขอนแก่นอย่างไร
เพื่อหาแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน
ชุมชนและในพื้นที่เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาค้า
แพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความรู้และสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3) เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลนครขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

บททวนวรรณกรรม

ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

สิ่งเสพติด หรือ ยาเสพติด ในความหมายขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization or WHO) หมายถึง สิ่งซึ่งเสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุด จะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น สิ่งเสพติดให้โทษ หมายถึง "สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้น มีอาการขาดยาเมื่อไม่ได้เสพ มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และทำให้สุขภาพทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพิษ หรือส่วนของพิษที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่" ความหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 ที่ใช้ในปัจจุบัน ปัจจุบันนี้สิ่งเสพติดนับว่าเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ เพราะสิ่งเสพติดเป็นบ่อเกิดของปัญหาอื่น ๆ หลายด้าน นับตั้งแต่ ตัวผู้เสพเองซึ่งจะเกิดความทุกข์ ลำบากทั้งกายและใจ และเมื่อหาเงินซื้อยาไม่ได้ก็อาจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ สร้างความเดือดร้อนให้พ่อแม่พี่น้อง และสังคม ต้องสูญเสีย เงินทอง เสียเวลาทำมาหากิน ประเทศชาติต้องสูญเสียแรงงานและสูญเสียเงินงบประมาณในการปราบปรามและรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด และเหตุผลที่ทำให้ สิ่งเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศอีกข้อหนึ่งคือ ปัจจุบันมีผู้ติดสิ่งเสพติดเพิ่มมากขึ้น และเมื่อเสพแล้วจะส่งผลกระทบต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารเสพติดเหล่านี้ จะมีอาการดังนี้ 1) เมื่อผู้ใช้ใช้สารเสพติดเหล่านี้แล้ว จะมีความ

ต้องการตลอดเวลา 2) เมื่อหยุดใช้ก็จะเกิดอาการที่เรียกว่าขาดยา 3) เมื่อเสพไปเป็นเวลานานก็มีความต้องการในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ 4) เมื่อใช้ยาเป็นเวลานานก็จะส่งผลร้ายต่อร่างกายนั้นด้วย (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ, 2522)

องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของ สิ่งเสพติดว่า "สิ่งเสพติด" หมายถึง สารหรือยาที่เข้าสู่ร่างกายจะโดยการรับประทาน ฉีด สูบ หรือดมติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจของผู้ได้รับในลักษณะดังนี้ 1) มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพต่อไปอีกเรื่อย ๆ 2) มีความโน้มเอียงที่จะเพิ่มปริมาณของสิ่งเสพติดให้มากขึ้นทุกขณะ 3) เมื่อถึงเวลาที่ต้องการเสพแล้วไม่ได้เสพจะเกิดอาการอดหรืออยากยาทุกราย คลุ้มคลั่งขาดสติ โมโห ฉุนเฉียว เป็นต้น 4) ผู้ที่ใช้ยาหรือสารนั้นเป็นเวลานาน จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้เสพทั้งร่างกายและจิตใจ

ในที่นี้ ผู้ศึกษาสรุปว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้วโดยการกิน ฉีด สูบ หรือดมจะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนั้น โดยมีผลจากการใช้ยาเสพติด คือ 1) ผู้ใช้สารต้องเพิ่มขนาดของสารตลอดเวลา 2) เมื่อหยุดใช้สารจะทำให้เกิดอาการอดสาร 3) ผู้ที่ใช้สารเป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการสารนี้มากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ และ 4) ผู้ที่ใช้สารเป็นเวลานาน สารนั้นจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพและร่างกายของผู้ใช้สารนั้น

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม สรุปว่า ปัญหาของยาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเกิดขึ้นทั่วทุกจังหวัดของประเทศไทย ปัญหาเหล่านี้กำลังได้รับความสนใจเอาใจใส่จากผู้รับผิดชอบทั้งฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ และองค์กรเอกชนหลายองค์กรด้วยกันอย่างไม่เคยมีมาก่อนเพราะปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาเฉพาะบุคคล หรือเฉพาะชุมชนเท่านั้น เป็นปัญหาใหญ่ที่ควรได้รับการแก้ไข หากไม่ได้รับการแก้ไขจะทำให้สังคมโดยรวมผิพยับไป เพราะสมาชิกในสังคมนั้นติดยาเสพติด

คิดเป็นส่วนใหญ่และสักวันหนึ่งคนในครอบครัวของท่าน หากไม่มีภูมิคุ้มกันที่ดีพอจากครอบครัวที่อบอุ่น อาจตกเป็นทาสของยาเสพติดได้ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ดังนั้น ทุก ๆ คนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ซึ่งครอบครัวก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนต้องถือเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะร่วมมือกัน ศึกษาหาความรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติดให้คำแนะนำบุตรหลานหรือวัยรุ่นซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงให้ทราบกลยุทธ์ต่าง ๆ ของผู้ขายยาเสพติด ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับบุตรหลานทั้งหลายด้วยการทำให้ครอบครัวอบอุ่น หากหน่วยเล็ก ๆ ของสังคม โดยเริ่มจากตนเองไปสู่ครอบครัวและก้าวเข้าสู่สังคมต่อไป

การป้องกันยาเสพติดอีกวิธีการหนึ่งคือการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อขาย ตลอดจนแหล่งเสพยาหรือมั่วสุมของผู้ติดยาเสพติดให้เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานด้านยาเสพติดทั่วประเทศจากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่ามีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกันทั้ง ด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง การปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหารวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้ที่กระทำความผิดในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด เป็นต้น และจากการประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดพบว่า ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดอย่างมากในไทย ได้แก่ เฮโรอีนและยาบ้า

รูปแบบวิธีการป้องกันยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ให้ความหมายของการป้องกันยาเสพติดว่า หมายถึง การให้การศึกษาวารสารความรู้และข้อมูลในเรื่องของยาเสพติดอย่างถูกต้องด้วยวิธีการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้ประชาชนหันไปใช้ยาเสพติด

เป็นทางออกเมื่อประสบปัญหาทั้งตนเองและครอบครัวให้ในขณะเดียวกันก็ดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดรวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้มีส่วนผลักดันให้คนไปใช้ยาเสพติดควบคู่กันไป (โสภณ ขปิลท์มันท์ และคณะ, 2537; เกรียงศักดิ์ คงทับทิม, 2546)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจริญ แฉกพิมาย และปนัดดา ศรีธนสาร (2555) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษาสามารถดำรงตนเองด้วยการไม่เสพยาเสพติดถึงแม้สถานที่พักอาศัยจะมีการระบาดของยาเสพติดก็ตาม และมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากในทุกเรื่อง นักศึกษาจะเสียใจและรับไม่ได้หากพบว่า นักศึกษาเสพยาเสพติด นักศึกษาจะปฏิเสธทันทีเสมอเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติด นักศึกษากลัวว่าหากเสพยาเสพติดและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้จะทำให้เสียอนาคตทางการศึกษา นักศึกษามีการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด และ การมีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดีจะทำให้ไม่เกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด

บรรลือศักดิ์ ม่วงนาถ (2557) ศึกษาการแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไฉลง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ช่องทางและวิธีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในท้องถิ่นตำบลบางไฉลง พบว่า มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากคนในท้องถิ่นและผู้อพยพเข้ามาใช้แรงงาน มีแหล่งค้ายาเสพติด โดยการนำยาเสพติดเข้ามาค้าในท้องถิ่นตำบลบางไฉลงให้กับกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่ม ผู้ใช้แรงงาน ช่องทางและวิธีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดพบว่า ในท้องถิ่นตำบลบางไฉลง มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากคนในท้องถิ่นและผู้อพยพเข้ามาใช้แรงงาน ในท้องถิ่น ตำบลบางไฉลงมีแหล่งค้ายาเสพติด

นเรนทร์ ตุนทกิจ (2558) ศึกษาการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา: กรณีศึกษาโครงการเยาวชนอาสาพลังแผ่นดินตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัด

ระยอง พบว่า ส่วนใหญ่มักพบในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเยาวชนนอกสถานศึกษา ทั้งในฐานะผู้เสพและบางส่วนกลายเป็นคนวิงยาหรือขนส่งยาเสพติดของผู้ค้าในพื้นที่เพื่อนำไปให้ผู้ขายรายย่อยหรือฐานของผู้ค้าอีกด้วย และเนื่องจากตำบลตะพงนั้นถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่เป็นเส้นทางผ่านของกระบวนการขนส่งยาเสพติดในจังหวัดระยอง ผู้ค้าซึ่งเป็นผู้ใหญ่จึงเห็นช่องทางในการใช้เด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการวิงยา

ณิษฐ ปุระณะปัญญา (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า เยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์มีความอยากรู้ อยากลองหลายเรื่อง ไม่ใช่เรื่องยาเสพติดอย่างเดียว เช่น ความรู้ อยากลองด้านเพศ การช้อปปิ้ง การลักทรัพย์ เป็นต้น แต่จะสนใจเรื่องการกระทำผิดเรื่องยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากยาเสพติดหาได้ง่าย รู้แหล่งช่องทางในการซื้ออีกประเด็นคือ เพื่อนมีส่วนสำคัญ อยากทำตามเพื่อนเห็นเพื่อนทำแล้วเป็นที่ยอมรับในกลุ่มก็เกิดแรงบันดาลใจว่าตนเองต้องเป็นที่ยอมรับด้วย จึงลองทำตามเพื่อน เริ่มสูบบุหรี่ต่อมาก็กินเหล้า รวมกลุ่มกับเพื่อนยิ่งเพื่อนเยอะยิ่งสนุกบวกกับมีแรงกระตุ้นให้ความกล้าเพิ่มมากขึ้น การไม่ได้เรียนหนังสือทำให้มีเวลาว่าง ประกอบกับผู้ปกครองที่ดูแลเด็กเป็นคนชราทำให้ส่งผลถึงการดูแลและการเฝ้าระวังดูแลเอาใจใส่เมื่อเด็กหรือเยาวชนออกรวมกันเป็นกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เด็กสนใจ และเนื่องจากเป็นสังคมที่เล็กรวมวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตจึงไม่หลากหลาย เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากลองในสิ่งที่ผู้เห็นว่าไม่สมควรทั้งการกระทำความผิดและพฤติกรรมที่ต่อต้านผู้ใหญ่เพื่อแสดงออกถึงการเป็นตัวของตัวเองโดยการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่มองว่าไม่ดี เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนสามารถกระทำได้

ยอดชาย ภูพานไร่ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอห้วยเม็กจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการป้องกันการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ นักเรียนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ควรคบเพื่อนที่ติดยาเสพติด ไม่ควรอยากรู้ อยากทดลองในการเสพยาเสพติดให้โทษ นักเรียนควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย

การเล่นกีฬา เล่นดนตรี หรือไปเที่ยวกับเพื่อนเพื่อห่างไกลจากยาเสพติด โรงเรียนควรมีการรณรงค์ให้นักเรียนรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด โรงเรียนควรมีการตรวจยาเสพติดในทุก ๆ 3 เดือน เพื่อตรวจหานักเรียน หากกลุ่มเสี่ยงที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติดให้โทษ นักเรียนควรให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้แก่ ครู หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบผู้ใหญ่ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน หรือเยาวชนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1. การติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุมาจาก (1) สภาพแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย (2) การได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมเพื่อนที่ติดยาเสพติด (3) การเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติด (4) สถานศึกษา ขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับนักเรียนนักศึกษา (5) นักเรียนนักศึกษาเป็นอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากลอง (6) มีปัญหาครอบครัวแตกแยก และ (7) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผิดๆ เกี่ยวกับยาเสพติด

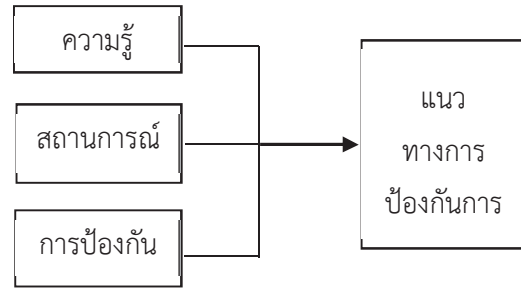
2. ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐคือผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่น และเอาใจใส่ ในการป้องกันหรือแก้ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา และการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะบอกแก่นักเรียนคนใดในโรงเรียนใดติดยาเสพติดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะอำนาจในการควบคุมดูแลนักเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

3. รูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด คือ 1) สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 2) การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ 3) จัดโครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติด 4) ส่งเสริมครอบครัวสีขาวและครอบครัวเข้มแข็ง 5) การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน และ 6) โครงการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ

วีระยุทธ สุโขยะชัย (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนต่อการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและสถานการณ์การใช้ยาเสพติดของชุมชนในเขตตำบลเมือง พบว่า ในชุมชนที่มีองค์กรชุมชนเข้มแข็งและมีความตระหนักในปัญหาสามารถที่จะดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจนสามารถควบคุมปัญหาไม่ให้มีการแพร่ระบาดได้ผล และชุมชนควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่บุตร สร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติดได้

นฤมล ศิริวิพฤกษ์และนันทนา เลิศประสพสุข (2561) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของประชาชนในตำบลตลาดกระทุ่มแบนอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร สรุปว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของประชาชนในตำบลตลาดกระทุ่มแบนอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของประชาชนในตำบลตลาดกระทุ่มแบนอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาครพบว่า มีเกณฑ์อยู่ในช่วงปานกลางทั้งหมดโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พื้นอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม 3) พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของประชาชนในตำบลตลาดกระทุ่มแบนอำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาครแต่ละด้านพบว่า มีเกณฑ์อยู่ในช่วงปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว และการควบคุมตนเอง

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาว่า เด็กและเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความรู้ มีการรับรู้ต่อสถานการณ์ยาเสพติด และมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองอย่างไร เพื่อหาแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน ดังกรอบแนวคิดในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการสำรวจ ใช้แบบสอบถามมาเป็นเครื่องมือในการศึกษา ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบ ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายพร้อมกับการวิเคราะห์เนื้อหาสาระดังรายละเอียด ต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเยาวชนที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ในเขตพื้นที่ชุมชนในเขตชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในแต่ละชุมชน แต่รวมทั้ง 3 ชุมชนแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 293 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน (อายุระหว่าง 12 – 25 ปี)

ชุมชน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชุมชนโนนชัย 1	269	159
ชุมชนโนนชัย 2	98	78
ชุมชนโนนชัย 3	65	56
รวม	540	293

ที่มา: เทศบาลนครขอนแก่น (2559)

ผู้วิจัยได้ใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อผู้วิจัยเทียบตามตารางตามตารางของเครจซี่-มอร์แกนแล้ว ได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 293 คน ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 293 คน ดังภาพที่ 2

ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

ภาพที่ 2: ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

ที่มา: Krejcie and Morgan (1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เริ่มจากการข้อมูลแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมา กำหนดขอบเขตของการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมการป้องกันการตนเอง จากยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในส่วนของข้อมูลทั่วไปให้ เลือกตอบ และในส่วนของความรู้และพฤติกรรมให้ผู้ตอบ แบบสอบถามตอบว่า เห็นด้วยกับข้อความแต่ละข้อหรือไม่ แล้วจึงนำมาให้คะแนน โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติดจำนวน 12 ข้อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการ ป้องกันการตนเองจากยาเสพติด 19 ข้อ โดยให้อาจารย์ที่ ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ ถูกต้องเมื่อแบบสอบถามมีความสมบูรณ์แล้วจึงดำเนินการ ทดสอบกับประชาชนพื้นที่ใกล้เคียงจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบคุณภาพและความน่าเชื่อถือและนำมาหาค่า ความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง ภายในด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.72 เมื่อแบบสอบถามผ่านกระบวนการและ ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ผู้ ศึกษาจะได้นำหนังสือจากวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นเกี่ยวกับการอนุมัติให้จัดทำวิจัยเรื่องนี้ ไว้สำหรับชี้แจงให้ประธานชุมชนโนนชัยทั้ง 3 ชุมชน ให้ ทราบ จากนั้นผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล แนะนำตัวแก่กลุ่มตัวอย่างและทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นฯ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในช่วง เดือนตุลาคม 2560 - เมษายน พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เมื่อผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลบนคอมพิวเตอร์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษาข้อมูลความรู้และพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด และความสามารถป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยให้ผู้ตอบ

แบบสอบถามตอบคำถามจากการอ่านข้อความนั้นว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้น โดยใช้ข้อความจำนวน 31 ข้อ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วนำมาให้คะแนน จากนั้นจึงมาจัดกลุ่ม โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีช่วงคะแนนห่างกัน 6 คะแนน ซึ่งแบ่งเป็น มีความรู้มากที่สุด มีความรู้มาก มีความรู้ปานกลาง มีความรู้น้อย และมีความรู้น้อยที่สุด มีช่วงคะแนนและการแปลผล ดังนี้

- 0 – 6 คะแนน = น้อยที่สุด
- 7 – 12 คะแนน = น้อย
- 13 – 18 คะแนน = ปานกลาง
- 19 – 23 คะแนน = มาก
- 24 – 31 คะแนน = มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเพื่อศึกษาความรู้และสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 55.63 เพศหญิง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 44.47 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 16-18 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมา คืออายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 อายุระหว่าง 19-22 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 18.09 และอายุระหว่าง 22-25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.12 ด้านรายได้ต่อเดือน (อันหมายถึงเงินที่ได้จากการทำงานหรือได้รับจากผู้ปกครอง) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 66.90 รองลงมาคือ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 31.74 ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาและกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 53.92 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 25.26 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.58 และระดับ ปวส. หรือเทียบเท่าจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.19 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	163	55.63
หญิง	130	44.47
อายุ		
12-15 ปี	86	29.35
16-18 ปี	139	47.44
19-22 ปี	53	18.09
22-25 ปี	15	5.12

ตารางที่ 2 (ต่อ) จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	93	31.74
5,001-10,000 บาท	196	66.90
10,001-15,000 บาท	4	1.36
การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	6	2.05
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	74	25.26
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	158	53.92
ระดับปวส หรือเทียบเท่า	24	8.19
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	31	10.58
รวม	293	100

การศึกษาข้อมูลความรู้และพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด และความรู้ที่จะสามารถป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามจากการอ่านข้อความและตอบว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นหรือไม่ โดยให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือไม่ใช่ โดยใช้ข้อความทั้งหมด 31 ข้อให้เลือกตอบ จากนั้นนำมาให้คะแนน แล้วจึงมาจัดกลุ่ม โดยแบ่งเป็น มีความรู้มากที่สุด มีความรู้มาก มีความรู้ปานกลาง มีความรู้น้อย และมีความรู้น้อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้และพฤติกรรมที่ถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้คะแนนระหว่าง 13 – 18 คะแนน และมีกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้และพฤติกรรมที่จะสามารถป้องกันยาเสพติดได้มากถึงมากที่สุด คิดเป็นเพียงร้อยละ 9.60 คน หรือเพียง 28 คนเท่านั้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการจัดกลุ่มความรู้และพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด

ระดับคะแนนความรู้และพฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	7	2.4
มาก	21	7.2
ถูกต้องปานกลาง	254	86.7
มีถูกต้องน้อย	11	3.7
ถูกต้องน้อยที่สุด	0	0
รวม	293	100

ในขณะเดียวกัน ข้อค้นพบที่น่าสนใจในการศึกษานี้คือ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 124 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.3 ตอบว่าไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า เมื่อเห็นเพื่อเสพยาเสพติดท่านมักจะเตือนเพื่อนเสมอ สะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนเองยังไม่มี ความกล้าที่จะตักเตือนเพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนทดลองใช้ยาเสพติด และผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้คือ เมื่อถามว่า ท่านกล้าปฏิเสธเพื่อนเมื่อเพื่อนชักชวนให้ท่านลองเสพยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 52 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.7 ตอบว่า ไม่กล้าปฏิเสธ ซึ่งเป็นประเด็นที่ครอบครัวควรตระหนักและให้ความสำคัญและสนใจในการแนะนำให้บุตรหลานกล้าปฏิเสธ รวมถึงการทำความรู้จักกับเพื่อนของบุตรหลานด้วย

เมื่อสอบถามถึงพฤติกรรมการป้องกันตนเองวิธีการป้องกันยาเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วย 5 อันดับแรก คือ 1) การป้องกันยาเสพติดที่ดีที่สุดเริ่มต้นจากการมีสติ การยับยั้งตนเอง (ร้อยละ 96) 2) การใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกับคนในครอบครัวและมีกิจกรรมร่วมกันเสมอ (ร้อยละ 95) 3) การพัฒนาตนเองโดยการออกกำลังกาย ช่วยให้ห่างไกลจากยาเสพติด (ร้อยละ 90.4) 4) การเลือกคบเพื่อนเป็นแนวทางป้องกันตนเองจากยาเสพติด (ร้อยละ 90.1) และ 5) การเลือกเข้ากลุ่มเพื่อนซึ่งจะทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดนั้นลดหรือเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 89.7) ดังตารางที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

ความรู้และสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

จากสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เชื่อว่า ในชุมชนมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดสอดคล้องกับการศึกษาสารณี เปรมปรีดี (2555) ซึ่งศึกษาสถานการณ์ปัญหาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชัยภูมิ และพบว่า สถานการณ์การใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชนมีความน่าเป็นห่วงมากยิ่งขึ้น สถานการณ์การจับกุม การบำบัดและผลกระทบทางสุขภาพที่เยาวชนได้รับเมื่อมีทั้งผู้เสพและผู้ค้าในชุมชนที่กลุ่มอาศัยอยู่ส่งผลให้โอกาสในการเข้าถึงหรือหาซื้อสารเสพติดชนิดต่าง ๆ มีมากตามไป

และสอดคล้องกับผลการศึกษาของณิชธร ปุระณะปัญญา (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ข้อมูลจากเด็กและเยาวชนผู้ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันสามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย เด็กและเยาวชนรู้แหล่ง รู้ช่องทางในการซื้อยาเสพติด

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนในชุมชนโนนชัยส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะล้วนได้รับการให้ความรู้จากทั้งทางด้านโรงเรียนและชุมชนเป็นประจำ ในการจัดกิจกรรมของชุมชนต่าง ๆ ในชุมชน เช่น งานบุญประเพณี งานกีฬา งานปีใหม่ สงกรานต์ ก็มีการสอดแทรกเนื้อหาเรื่องโทษภัยอันตรายของยาเสพติดลงไปด้วยทุกครั้ง บทบาทของชุมชนในด้านการให้ความรู้ นอกจากจะให้ความรู้และสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อมูลจากผลการศึกษาที่พบว่า ถึงแม้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจถึงโทษของยาเสพติดก็ตาม เรายังพบว่า บ่อยครั้งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ยังเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งในชีวิตช่วงเยาวชนหรือวัยรุ่นนั้นการคบเพื่อนเป็นเรื่องที่สำคัญโดยเฉพาะการมีพฤติกรรมอยากรู้ อยากลองด้วยความคึกคะนองหรือเห็นว่า

เป็นเรื่องที่แปลก ทำหาย คิดว่าลองแล้วจะไม่ติดยาจึงทดลอง แต่ผลสุดท้ายบางคนถึงขั้นติดยา หรือบางคนมีพฤติกรรมเลียนแบบตามเพื่อน เมื่อเห็นเพื่อนทำแล้วรู้สึกว่าจะเก่งก็เลยลองทำบ้าง สอดคล้องกับการศึกษาของณิชธร ปุระณะปัญญา (2558) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์. พบว่า เยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์มีความอยากรู้อยากลองเรื่องการกระทำความผิดเรื่องยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ เพื่อนมีส่วนสำคัญอยากทำตามเพื่อนเห็นเพื่อนทำแล้วเป็นที่ยอมรับในกลุ่มก็เกิดแรงบันดาลใจว่าตนเองต้องเป็นที่ยอมรับด้วย จึงลองทำตามเพื่อน ซึ่งในทัศนะของผู้ศึกษามองว่า เป็นความคิดที่ผิดและขาดสติในการยั้งคิด แม้ว่าเยาวชนกลุ่มนั้นจะมีความรู้เรื่องประเภท โทษ อันตรายและผลข้างเคียงของยาเสพติดก็ตาม เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่า ยังมีเยาวชนบางกลุ่มที่ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดไม่มีผลต่อการทดลองใช้ยาเสพติดเลย ซึ่งข้อค้นพบจากการศึกษารั้งนี้ขัดแย้งกับผลการศึกษาของเจริญ แฉกพิมาย และปนัดดา ศรีธนาสาร (2555) ที่ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า การมีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดีจะทำให้ไม่ไปเกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด

พฤติกรรมการป้องกันตนเองของเยาวชนในชุมชนโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เยาวชนในชุมชนโนนชัยให้ความสำคัญกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยเห็นว่า การป้องกันที่ดีที่สุดคือการเริ่มต้นจากตนเอง ซึ่งเป็นเกราะกำบังที่แข็งแกร่งและแข็งแรงที่สุด โดยการให้เวลากับครอบครัว การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นดนตรี ตลอดจนการเลือกคบเพื่อนก็เป็นเรื่องที่เยาวชนควรให้ความสำคัญ หากเราคบเพื่อนที่ติดยาเสพติดการที่เราจะเข้าไปพัวพันกับยาเสพติดก็มีโอกาสมากขึ้น เพราะสภาพสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเข้าไปเสพยาตามเพื่อนได้ การป้องกันทำได้โดยการไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขต่าง ๆ ทั้งการเที่ยวกลางคืน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ซึ่งล้วนเป็นการป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดได้อย่างดี การให้ความสำคัญกับครอบครัวโดยใช้

เวลาส่วนใหญ่ ทำกิจกรรมร่วมกัน กินข้าวหรือการไปทัศนศึกษาหรือท่องเที่ยวในเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ นั้น ในการป้องกันการติดยาเสพติดนั้นสิ่งที่สำคัญคือ เมื่อเพื่อนชวนให้เราทดลองก็ต้องปฏิเสธ รวมทั้งการเตือนให้คำแนะนำแก่เพื่อนที่เสพยา จากการศึกษา พบว่า วิธีการป้องกันยาเสพติดของเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้นำชุมชนเห็นว่า สำคัญที่สุด คือ การป้องกันโดยเริ่มจากการป้องกันตนเองที่จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการเลือกคบเพื่อน การเลือกเข้ากลุ่มเพื่อน การใช้เวลากับการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว การใช้เวลาว่างไปกับการออกกำลังกาย สอดคล้องกับการศึกษาของนฤมล ศิริวิพฤกษ์ และนันทนา เลิศประสพสุข (2561) ที่พบว่าพื้นที่อารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติด

ผลจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การป้องกันตนเองอีกทางหนึ่งคือการไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นการดื่มสุราหรือการเที่ยวกลางคืนนั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การทดลองใช้ยาเสพติดได้ โดยการป้องกันตัวเองสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการดูแลตัวเอง การสร้างเกราะป้องกัน โดยเริ่มต้นที่ครอบครัว โดยการสร้างความอบอุ่นทางครอบครัว การยอมรับและความเชื่อถือจากพ่อแม่ผู้ปกครอง พ่อแม่ควรและผู้ปกครองจะให้โอกาสลูกได้ทำอะไรด้วยตัวเองบ้าง และในการคบเพื่อน พ่อแม่ควรจะรู้จักเพื่อนของลูกด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ชี้แจงเหตุผล พ่อแม่และผู้ปกครองรับฟัง การป้องกันที่ดีที่สุดก็ควรเริ่มต้นจากการมีสติยั้งคิด ไม่เลียนแบบพฤติกรรม หรือมีพฤติกรรมที่น่าไปสู่การทดลองใช้ยาเสพติด เกราะคุ้มกันจากครอบครัวถือว่าเป็นเกราะคุ้มกันที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของยอดชาย ภูพานไร่ (2559) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การป้องกันการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ นักเรียนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ควรคบเพื่อนที่ติดยาเสพติด ไม่ควรอยากรู้ อยากทดลองในการเสพยาเสพติดให้โทษ นักเรียนควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา เล่นดนตรี หรือไปเที่ยวกับเพื่อน เพื่อให้ห่างไกล

จากยาเสพติด และสอดคล้องกับการศึกษาของบรรลือศักดิ์ ม่วงนาค (2557) ที่ศึกษาการแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง จังหวัดสมุทรปราการ และได้พบว่า การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดมิใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งแต่หากเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันป้องกันไม่ให้เยาวชนของชาติเป็นทาสของยาเสพติดโดยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนภายใต้ความร่วมมือของสถาบันทางสังคมในระดับรากหญ้า เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันโรงเรียนและสถาบันทางศาสนาควรเข้ามามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลนครขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลนครขอนแก่น คือ เทศบาลนครขอนแก่นควรร่วมกับชุมชนโดยการณรงค์เพื่อเสริมสร้างบทบาทของครอบครัวให้การดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติวงศ์ สาสวด และปริชา ดิลกภูมิสิทธิ์ (2559) ที่พบว่า การส่งเสริมครอบครัวสีขาว และครอบครัวเข้มแข็งเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ และการศึกษาของวิระยุทธ สุโขยะชัย (2559) ที่พบว่าชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ควรมีการพัฒนาแบบการให้ข่าวสาร โดยใช้สื่อต่างๆ จากหลายแหล่งเพื่อให้ชุมชนเกิดความสนใจ มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น และชุมชนควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่บุตร สร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาการติดยาเสพติดได้และเทศบาลนครขอนแก่นในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ชุมชนโนนนชัยตั้งอยู่ ผู้นำชุมชนควรย้ำเตือนให้ผู้นำชุมชนหมั่นสอดส่องพฤติกรรมของวัยรุ่นในชุมชน การตรวจหายาเสพติดเป็นระยะ การเฝ้าระวังรวมทั้งกำจัดพื้นที่เสี่ยงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น ในด้านสร้างเสริมสุขภาพเทศบาลนครขอนแก่นควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนอย่าง

ชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนทุกรุ่นวัย และผลจากการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ เพื่อให้เทศบาลได้นำข้อมูลและข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ไปหามาตรการป้องกัน กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ คือ การรับรู้ของชุมชนว่ามีผลกระทบของยาเสพติด ซึ่งผู้นำชุมชนจะได้หามาตรการและวิธีในการป้องกันปัญหายาเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือและแรงสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และผลจากการรณรงค์ให้ความรู้และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนยังไม่มากพอที่จะป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ และการป้องกันยาเสพติดนอกจากการให้ข่าวสารและความรู้แก่ประชาชนเพื่อป้องกันยาเสพติด ให้รู้โทษพิษภัยของยาเสพติดตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตระหนักและรู้คุณค่าของตนเอง ในกลุ่มเด็กและเยาวชนเองควรให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้แก่ ครู หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับทราบด้วย

ในส่วนบทบาทของชุมชน นอกจากจะให้ความรู้และสอดแทรกเนื้อหาสาระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว

ชุมชนควรมีมาตรการตรวจค้นยาเสพติดในทุก ๆ 3 เดือน เพื่อ

ตรวจหากลุ่มเสี่ยงที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด รวมถึงการกำจัดพื้นที่เสี่ยง กำจัดพื้นที่มั่วสุมของเยาวชนในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาบทบาทครอบครัวในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดแก่เด็ก เพื่อศึกษาและประเมินบทบาทของครอบครัวในการป้องกันปัญหายาเสพติดในครอบครัว และ ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนโดยชุมชน เพื่อเป็นตัวอย่างในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอื่นได้

ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนเพื่อค้นหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของยาเสพติดในชุมชนร่วมกัน โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ทั้งผู้วิจัย ชุมชน และสังคมได้รับประโยชน์จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 10(2), 116 – 124.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด. (2554). คู่มือประกอบการใช้หลักสูตรฝึกอบรมด้านความมั่นคง. กรุงเทพฯ: กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2533). ลักษณะของยาเสพติด. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

- เจริญ แฉกพิมาย และปนัดดา ศรีธนาสาร. (2555). พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นเรนทร์ ตุนทกิจ. (2558). การป้องกันยาเสพติดในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา: กรณีศึกษาโครงการเยาวชนอาสาพลังแผ่นดินตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วารสารวิจัยสังคม, 38(2), 113-146.
- นฤมล ศิริวิพฤกษ์ และ นันทนา เลิศประสพสุข. (2561). พฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของประชาชนในตำบลลาดกระทุ่มแบน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 10(1), 367 – 378.
- ณิชากร ปุณณะปัญญา. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในจังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการศึกษานิเทศการปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม สถาบันอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เทศบาลนครขอนแก่น. (2561). ชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ปี พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก <http://center.kkmuni.go.th/images/data/datapublic/basic-data/chairman-community-list.pdf>
- บรรลือศักดิ์ ม่วงนาถ. (2557). การแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสาร มจร.วิชาการ, 7(34), 15 – 30.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan ในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์, กรกฎาคม – ธันวาคม 2557, 112 – 120.
- ยอดชาย ภูพานไร่. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีระยุทธ สุโขยะชัย. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนต่อการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและสถานการณ์การเข้าเสพติดของชุมชนในเขตตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 11(37), 90 – 99.
- วงศ์นริศ คงรอด. (2554). พฤติกรรมศาสตร์ สาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. สหประชาพานิชย์
- ศูนย์การต่อสู้เพื่อชนะยาเสพติด กรมสามัญศึกษา. (2546). ศูนย์การต่อสู้เพื่อชนะยาเสพติด. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). ยาเสพติดในสังคมไทย. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://sites.google.com/site/nipharat36/home>.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559). สถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มประกอบการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- อรรธรณ หุ่นดี. (2531). ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ. อักษรบัณฑิต.
- อัญชลี โตเอี่ยม ปัญญรัตน์ ลาภวงศ์วัฒนา ณิชกุลมล ชาญสาธิตพร และกณชิตา จำรูญสวัสดิ์. (2559). ปัจจัยทำนายสารเสพติดตามฝันของเยาวชนในชุมชนแออัด. วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย, 9(2), 88-10.